

המכללה האקדמית נתניה

בית הספר למשפטים

פתרון מועד א- משפט פלילי

1. הסוגיות המרכזיות שדרשו ניתוח והתייחסות הינן:

- רמת השותפות- מדוע יש להתייחס לכולם כאל מבצעים בצוותא ולהציף את ההתבלטות לגבי מוטי- האם הוא מבצע בצוותא או מסייע תוך ניתוח מתאים של רמת השותפות.
- קשר סיבתי- היתה פה סוגיה מרכזית של ריבוי גורמים וניתוח לפי בחינתם של הגורמים כמשלימים או מצטברים תוך התייחסות למבחן הצפיות, לרבות המבחן האובייקטיבי לאור הפסיקה הברורה של מבחני הקשר הסיבתי בסוגייה זו.
- בהתייחסות לעבירה שונה או נוספת היה מקום לבצע אבחנה ברורה בין עבירת הגניבה לבין החבלה הנוספת בדמות החריטה על הראש. בשני המקרים היה מקום לפנות אל סעיף 34 א רק לאחר שהגעתם למסקנה כי לא היתה צפיות סובייקטיבית על ידי שאר המשתתפים שאינם המבצעים הישירים (הנחה סבירה מאד לגבי עבירת הגניבה ופחות לגבי החבלה הנוספת)

2. שאלה זו עניינה בהפעלת מאסר על תנאי: האם עבירת גניבה לפי סעיף 384 לחוק העונשין מפעילה מאסר על תנאי בגין עבירה של "גניבת כרטיס אשראי" לפי סעיף 16 לחוק כרטיסי חיוב? יסודות עבירת התנאי (עבירה לפי סעיף 16 לחוק כרטיסי חיוב) הם:

היסוד הפיזי - נטילה או החזקה של כרטיס אשראי, שלא בהסכמת הלקוח. "נטילה" – כמשמעות ביטוי זה בעבירת הגניבה.

היסוד הנפשי - בכוונה להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו.

בסעיף קיימת חזקה עובדתית הניתנת לסתירה, לפיה "הנוטל או מחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת בעליו, חזקה שהוא מתכוון להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, זולת אם הוכיח הצדק סביר לנטילה או החזקה כאמור".

ניתן לטעון כי מהותית הגרעין ההתנהגותי בעבירת הגניבה זהה לזה שבבסיס העבירה לפי סעיף 16 הנ"ל. שניהם עניינם נטילת רכוש של אחר ועשיית שימוש בו על חשבוננו של האחר. לכן, עבירת הגניבה מפעילה את התנאי, למרות העדר הזהות ביסודות העבירה בין שתי העבירות הנ"ל. מאידך ניתן לטעון דווקא לפי המבחן המהותי כי תכלית סעיף 16

1975

עניינה בשימוש אסור בכרטיס אשראי ולא בלקיחתו מאחר, השימוש הוא הבעייתי, בעוד שבעבירת הגניבה הרגילה המוקד הוא נטילת המוצר ולא השימוש האסור בו. לפי המבחנים הטכניים ניתן לטעון כי עבירת הגניבה רחבה יותר והיא העבירה הנוכחית כך שגם לפי מבחן המיה התנאי יופעל וודאי לפי מבחן מסילתי.

3. הסוגיות המרכזיות שחייבו התייחסות הינן:

- כשרות נפשית (דיכאון איננה מחלת נפש לפי תנאי 34 ח).
- ניתוח עבירת הניסיון לרצח תוך התייחסות מפורשת לכך שרוון עבר את שלב ההכנה וקיומה של מטרה.
- דיון בחרטה, טענה שלא תתקבל בנסיבות העניין - רוון יטען לפטור עקב חרטה לפי סעיף 28 משום שלא המשיך בחניקה ומשום שהזעיק כוחות חירום. כדי לקבל את הפטור יש לעמוד ב3 תנאים- לחדול מהשלמת המעשה או לתרום תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנת השלמת העבירה; חפץ נפש בלבד; עשה זאת מתוך חרטה. התכלית היא לגרום לעושה לחזור בו מהשלמת העבירה.
- רוון יטען כי הוא חדל מהשלמת המעשה כשראה שהכרתה שבה אליה ולא שב לחנוק אותה. אכן עולה פה שאלה של עיתוי- מתי הוא חדל? הרי הוא חדל לאחר שסבר שהשלים את המעשה ולכך וודאי שלא התכוון הסעיף.

המכללה האקדמית נתניה

בית הספר למשפטים

מבחן דיני עונשין

מועד א'

15/7/2015

מרצה: פרופ' עמנואל גרוס

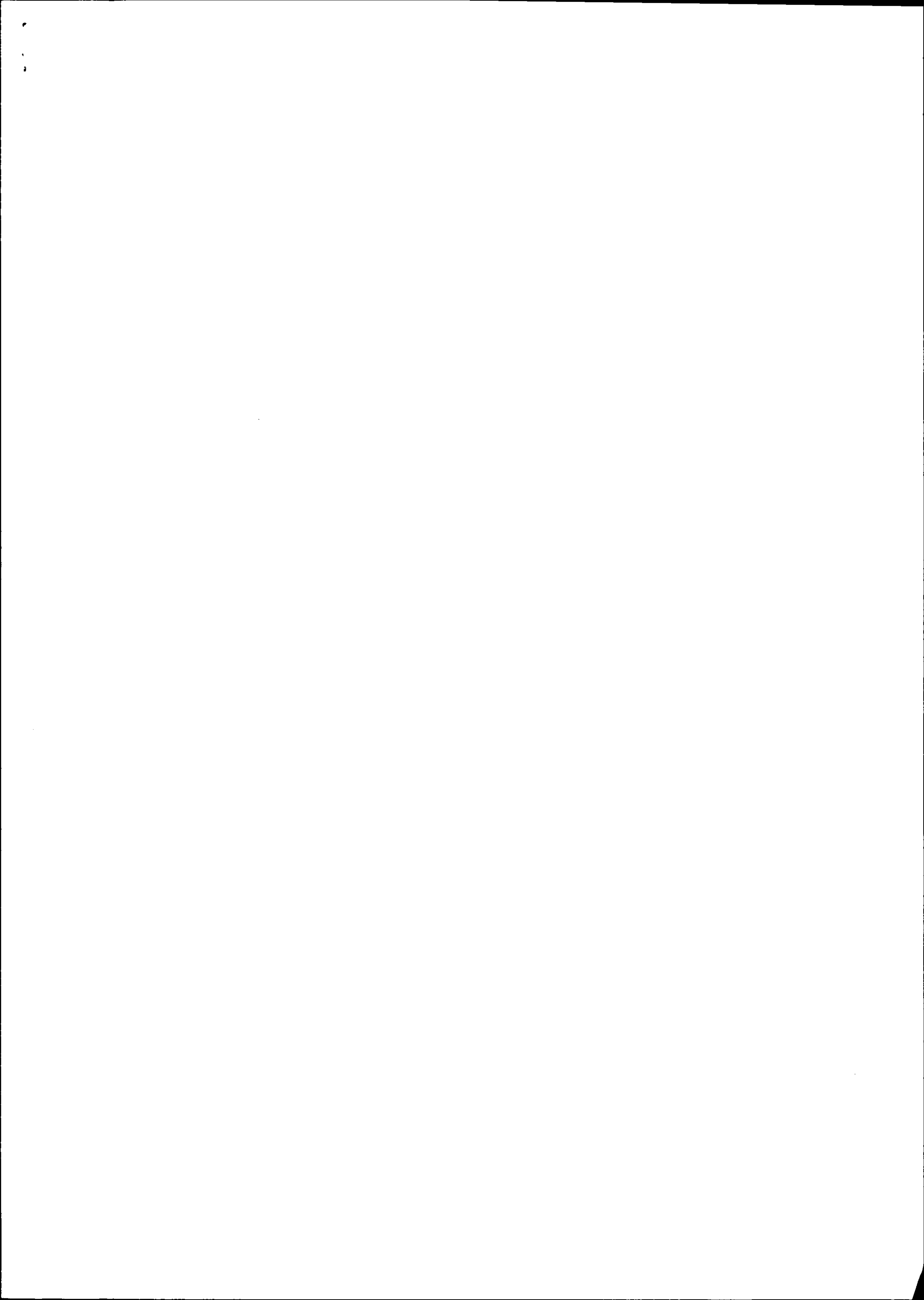
חומר עזר: ספרים פתוחים

משך הבחינה: שלוש שעות

הנחיות:

1. בחינה זו מהווה 70% מהמשקל הסופי של הציון.
2. בססו תשובותיכם על סעיפי החוק והפסיקה הרלוונטים.
3. שימו לב למגבלת המקום. כל חריגה לא תבדק!
4. בהצלחה.

1. במהלך מסיבת קיץ בביתו של זוהר, הגיעו שני נערים וזרקו לעבר הבית אבנים. זוהר ושני חבריו הטובים, נועם ועמית, החליטו לחפש אחר אותם נערים וללמד אותם לקח. הם הצטיידו באלות ובמוטות מברזל ומעץ, ויצאו לעבר רכבו של זוהר. אז נזכר זוהר שרישיונו נשלל לתקופה הקרובה וביקש מחבר נוסף, מוטי, אשר בדיוק היה בכיוון היציאה מהבית לנהוג את הרכב עבור זוהר, נועם ועמית. במורד הרחוב, סמוך לפיצוציה ראה זוהר שני נערים שתיאורם דומה לתיאור הנערים שזרקו את האבנים וביקש ממוטי לעצור את הרכב. זוהר, נועם ועמית הכו את שני הנערים באמצעות המוטות, בעטו בהם, דרכו עליהם, וכשהם שכובים על הקרקע הוציא נועם כלי חד שהיה לו בכיס והחל לחרוט על ראשו של אחד הנערים, אז קרא לו זוהר כדי להתחיל במנוסה, נועם ראה שמכיסו של אותו נער מונחים מספר שטרות כסף של 200 ₪ והחליט להוציא את השטרות מכיסו ולקחת עמו. השלושה עלו על הרכב כשמוטי מסיע אותם חזרה לעבר המסיבה. הם נעצרו מאוחר יותר באותו הלילה והוגש נגדם כתב אישום על שתי חבלות בכוונה מחמירה וגניבה כלפי הנער הראשון ועבירה אחת של חבלה בכוונה מחמירה כלפי הנער השני. דונו בסוגיות העולות מן האירוע ובטענות הצדדים (45 נק' עד שני עמודים).

2. כעת הנח כי נועם ביצע את עבירת הגניבה בתקופת תנאי שהוטלה עליו בגין הרשעתו בגניבת כרטיס אשראי לפני כשנה אז הוטל עליו מאסר על תנאי לפי סעיף 16 לחוק כרטיסי חיוב הקובע:

גניבת כרטיס חיוב

(א) הנוטל או המחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת לקוח, בכוונה להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) הנוטל או המחזיק כרטיס חיוב שלא בהסכמת הלקוח, חזקה שהוא מתכוון להשתמש בו או לאפשר לאחר להשתמש בו, זולת אם הוכיח הצדק סביר לנטילה או להחזקה כאמור.

(ג) בסעיף זה, "נטילה" - כמשמעותה בסעיף 383 (ג)(1) לחוק העונשין.

התביעה מבקשת להפעיל נגדו את המאסר על תנאי. כיצד יכריע בית משפט? (25 נק' עד עמוד).

3. רונן בשנות ה-30 לחייו, נשוי מזה שנתיים, פוטר מעבודתו וחש כי אין עוד טעם לחייו, הוא סובל מדיכאון קשה ובצר לו החליט לשים קץ לחיי אשתו ולאחר מכן יתאבד. באחד הלילות בהם שב הביתה ניגש לאשתו שישנה אותה עת והחל לחנוק אותה עד שלא יכלה עוד להיאבק מולו, פניה הפכו כחולים ואיבדה הכרתה. רונן חשב כי היא מתה, הזעיק משטרה והחל לחתוך את עצמו במטרה להתאבד. עוד בטרם הגיעה המשטרה, רונן ראה כי שבה הכרתה של אשתו, היא פונתה לבית חולים וחייה ניצלו. נגד רונן הוגש כתב אישום בגין ניסיון רצח, סעיף 305 לחוק העונשין. מה יהיו טענות הצדדים (30 נק' עד עמוד)?

